

Lessen uit Israëls geschiedenis

Het Manna

Hans van de Lagemaat

'Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Mozes heeft u niet gegeven het brood uit de hemel; maar Mijn Vader geeft u dat ware Brood uit de hemel. Want het Brood Gods is Hij, Die uit de hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft.' (Joh. 6:32,33).

'En Jezus zeide tot hen: Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.' (Joh. 6:35).

'En Hij verootmoedigde u, en liet u hongeren, en spijsde u met het Man, dat gij niet kende, noch uw vaders gekend hadden; opdat Hij u bekend maakte, dat de mens niet alleen van het brood leeft, maar dat de mens leeft van alles, wat uit des HEEREN mond uitgaat.' (Deut. 8:3).

Met deze woorden verschaft de Heere ons Zelf een type van Zijn Woord. Het Manna is een type van het Geschreven en het Levende Woord. Zijn Woord te geloven is Zijn vlees te eten en Zijn bloed te drinken en betekent het eeuwige leven te hebben, dat wil zeggen, deelgenoten te worden van de belofte der opstanding.

Om te eten hebben we voedsel nodig. Om dat voedsel te kauwen en te verteren hebben we een mond en een spijsverteringskanaal nodig. Maar de kracht verkrijgen we uit het voedsel zelf. Gelijkerwijs hebben we om te geloven een getuigenis, een Woord nodig. En om dat Woord tot ons te nemen moeten we horen. (Rom. 10:18). De kracht van het Woord die we ervaren vindt zijn oorsprong echter noch in ons horen, noch in ons geloof. Zoals het spijsverteringskanaal het middel is voor de natuurlijke mens om voedsel tot zich te nemen en op te groeien, zo is het geloof het middel voor de geestelijke mens om Gods Woord tot zich te nemen en daardoor op te groeien tot geestelijke volwassenheid.

En meer nog dan met ons natuurlijke voedsel moeten we al hetgeen ons geboden wordt aan geestelijk onderwijs met alle middelen die ons ter beschikking staan onderzoeken; niet in de eerste plaats of het 'lekker' is, maar of het gezond is. We hebben te onderzoeken of het is *'naar de Schriften.'* (1 Kor. 15:3).

Exodus 16:1-3

Het volk was onder Gods leiding verder gereisd vanaf Elim, de liefelijke plaats met zijn twaalf waterfonteinen, en zeventig palmbomen. En nu bevonden zij zich in de woestijn tussen Elim en Sinäi.

Mozes kende de woestijn. Veertig jaren lang had hij er de schapen van zijn schoonvader geweid. Behalve wat vegetatie om de dieren te voeden was er niets om een mens in leven te houden. En het eerste wat we hier wel mogen opmerken is het rotsvaste vertrouwen van Mozes. Hij zag dat de voorraden begonnen uit te putten. Niettemin volgde hij onvoorwaardelijk de wolk- en vuurkolom met een volk van meer dan een miljoen mensen in een gebied waarvan hij wist dat alleen een wonder, en wel een dagelijks herhaald wonder, een zo grote menigte in leven kon houden. Mozes kende zijn God en hij **verwachtte** wonderen van die God en in die verwachting handelde hij. Zijn geloof was hier groter dan dat van Abraham in soortgelijke situatie:

'En er was honger in dat land; zo toog Abram af naar Egypte.' (Gen. 12:20).

We lezen hier niets van een Goddelijke opdracht. Abraham zag op de omstandigheden, ondanks God, en handelde daarnaar en het bracht hem spoedig in de grootste problemen. (vs. 11-20). Mozes zag op God, ondanks de omstandigheden, en handelde daarnaar. En het bracht hem een wonder waar Christus vijftienhonderd jaar later Zelf onderwijs uit zou gaan geven aangaande Zichzelf.

'En de ganse vergadering der kinderen Israëls murmureerde tegen Mozes en tegen Aäron in de woestijn.'

Murmurering is de donkere achtergrond waartegen God een wonder ten gunste van Israël gaat werken. Acht keer komen we het woord in de eerste acht verzen tegen.¹

'Uw murmuringen zijn niet tegen ons, maar tegen de HEERE.' (vs. 8).

En hiermee hebben we tevens de eerste overeenkomst met Johannes 6. De aard van het volk was in de loop der eeuwen niet veranderd. Ondanks de grootste tekenen en wonderen die voor hun ogen werden verricht was hun harde hart klaar om te murmureren.

'De Joden dan murmureerden over Hem, omdat Hij gezegd had: Ik ben het Brood, Dat uit de hemel nedergedaald is.' (vs. 41).

En ook dit was niet alleen een murmureren 'over Hem' maar tevens tegen Hem.

¹ Vers 2, 7, 7, 8, 8, 8, 9, 12.

Murmureerders zijn doorgaans kort van geheugen. Dat leren we uit zowel Exodus 16 als Johannes 6.

Het volk was aanschouwer geweest van Gods machtige verlossing uit de hand van de Egyptenaren. Plagen hadden hun onderdrukkers getroffen. En bij de laatste plaag was het leed zo groot dat alle weerstand was gebroken en zodat Faraö genoodzaakt was het volk te laten gaan. Ze hadden aan de Schelfzee in doodsnoed tot de HEERE geroepen toen ze hun achtervolgers gewaar werden en geen kant op konden. En de weg die God hun toen baande was tevens de weg tot vernietiging van hun vijanden. Heerlijk konden ze instemmen met het lied van Mozes:

'O HEERE! Wie is als Gij onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder?' (Ex. 15:11).

Maar wat ze ook van hun God dachten. Dat *'doende wonder'* waren ze gauw vergeten. Al na een paar dagen (!) vonden ze dat ze moesten murmureren omdat er geen water was en het water wat ze vonden bij Mara bitter was. Maar God werkte wonder en hielp hen uit. Spoedig was het vergeten! Anderhalve maand (v. 1) na hun glorieuze uittocht uit Egypte horen we het volk wederom murmureren. En niet zomaar een paar uit hen, nee het was de *'ganse vergadering.'* (vs. 2).

Hetzelfde beeld van het verdorven menselijke hart zien we in Johannes 6. Vijf broden en twee visjes had Hij gebruikt om een schare van vijfduizend mannen (vrouwen en kinderen niet meegerekend) te voeden. Het was een schare die Hem volgde *'omdat zij Zijn tekenen zagen, die Hij deed aan de zieken.'* (vs. 2). En toen ze deze wonderbare spijziging gezien hadden riepen ze uit:

'Deze is waarlijk de Profeet, Die in de wereld komen zou.' (vs. 14).

Maar hun geheugen was week. En de indruk van het wonder was spoedig vervaagd. De volgende dag vroegen ze al:

'Wat teken doet Gij dan, opdat wij het mogen zien, en U geloven? Wat werkt Gij?' (vs. 30).

En door hun volgende zin deden zij hun eigen dwaasheid nog beter uitkomen:

'Onze vaders hebben het Manna gegeten in de woestijn; gelijk geschreven is: Hij gaf hun het Brood uit de hemel te eten.' (vs. 31).

En als Hij dan zegt: *'Ik ben het Brood des levens'*, zien zij geen enkele heerlijkheid in Hem. Murmurereidend beginnen zij te redeneren:

'Is deze niet Jezus, de Zoon van Jozef, Wiens vader en moeder wij kennen? Hoe zegt deze dan: Ik ben uit de hemel nedergedaald?' (v. 42).

En dit soort redeneren is het einde van alle geloof en het begin van het brute ongeloof. Murmureerders zijn niet alleen kort van geheugen, maar tevens kort van gezicht. Daar ze niet verder zien dan het zichtbare, beseffen ze niet dat hun scherpe woorden als dolkstoten door de wazige sluier van de uiterlijke omstandigheden heen steken in het hart van Hem Die Zich achter die sluier verbergt. Laat ons waken voor onze woorden en onze gemoedstoestanden. Hij hoort niet alleen onze gebeden, maar ook onze murmureringen!

Het ongeloof, geopenbaard in murmureringen, geeft een volledig verkeerde voorstelling van zaken. Het zet alles ondersteboven. En het brengt grove leugens voort.

'Och, dat wij in Egypteland gestorven waren door de hand des HEEREN.'
(v. 3).

Dat is een satanische leugen. Zij stierven niet door de hand des HEEREN! Zij stierven door de hand van Faraö. En niet alleen zij, maar ook hun kleintjes! (1:22). Het is de duivel, *'die het geweld des doods had.'* (Hebr. 2:14). De HEERE verlost hen, opdat zij zouden leven en Hij doodde deze geweldhebber. In de tiende plaag was Hij het die het leven van hun eerstgeborenen spaarde. En nu verbonden ze op subtiele wijze de Naam des HEEREN met de dood in Egypte. Nee, zo bedoelden ze het natuurlijk niet. Maar ze zeiden het wel!

'Toen wij bij de vleespotten zaten, toen wij tot verzadiging brood aten!'

Waarlijk, het was een paradijs daar in Egypte! Wat? Een luilekkerland. We hoefden niets te doen en er was overvloed aan eten. Wat een zotte taal! Ze hadden nauwelijks de tijd om te eten!

'Want gijlieden hebt ons uitgeleid in de woestijn.'

Welja, ook dat nog. Geef mensen de eer, die God alleen toekomt. Gijlieden, Mozes en Aäron, hebt ons uitgeleid. Dat de HEERE Zelf de Oorzaak en Bewerker van een zo grote verlossing was kwam niet in hen op.

De grootste onnozelheid van het ongeloof van Israëel staat wel in de laatste

woorden van dit vers.

'Want gijlieden hebt ons uitgeleid in deze woestijn, om deze ganse gemeente door de honger te doden.'

Ja, dat moet zeker wel het doel van Mozes en Aäron geweest zijn. We redden hen uit de hand van Faraö. We zorgen dat ze genoeg te drinken hebben bij Mara, zodat ze niet van dorst sterven. En dan... dan kunnen we ze door de honger doden! Wat een opstand en een ontevredenheid!

Hoe verschillend van dit murmurerende leven van Israëel dat ook maar al te vaak in Gods kinderen wordt gevonden is het leven van onze gezegende Heere. Ook Hij werd in de woestijn geleid. (Mat. 4:1). En Hij was zonder eten veertig dagen en veertig nachten. Maar toen de verzoeker tot Hem kwam was het Hem genoeg Zich ootmoedig te onderwerpen aan de wil van Zijn Vader. De Schriften, Gods Woord, waren Hem genoeg.

'De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door de mond Gods uitgaat.' (vs. 4).

En in deze Goddelijke lijdzaamheid toont en leert Hij ons hoe gemurmureer geen voet aan de grond kan krijgen en hoe de ziel versterkt kan worden om moeiten te verdragen.

Hoe dierbaar moet ons de Bijbel zijn. Wij zijn de grote verliezers indien we het Boek, Gods Woord, niet onze dagelijkse overdenking maken en met meer genot onze gedachten laten dwalen over de stinkende vleespotten van Egypte dan om neer te liggen in de grazige weiden, of ons zachtjes te laten voeren aan zeer stille wateren om onze zielen door Hem te laten verkwikken. (Ps. 23:2,3).